

PROJECTE D'INNOVACIÓ EDUCATIVA PER AL SEGON CURS DE LA LLICENCIATURA EN BIOLOGIA.

I. EXPOSICIÓ DE MOTIUS

Des de l'equip deganal de la Facultat de Biologia de la Universitat de València s'ha estat i està treballant al llarg d'aquest curs per veure de considerar, fomentar i canalitzar les iniciatives que alguns professors d'aquest Centre han començat a elaborar –i en alguns casos a desenvolupar en experiències pilot puntuals- relacionades amb la creació del futur Espai Europeu d'Ensenyament Superior.

Ha estat doncs, aquesta convocatòria de la Universitat l'element aglutinador que ens ha permès a un grup de professors d'aquest Centre plantejar la creació d'un grup de treball -obert a tot el PDI- des del qual es pugui dur a terme el debat i la conjunció esforços en vistes a difondre a tota la comunitat universitària aquest canvi en la tasca docent i preparar-nos front el repte que sense dubte ens planteja l'esmentada Convergència Europea. Es tracta per tant d'un grup interessat no sols en el desenvolupament d'experiències pilot com la que és objecte d'aquesta petició sinó també en mantenir el debat i la posada en comú de tot allò que directa o indirectament va a afectar la que ha de ser una nova –i possiblement més eficaç- manera de desenvolupar la nostra feina docent. Com tantes vegades ja ha estat dit, una metodologia de l'ensenyament fonamentada en l'aprenentatge per l'alumne.

Un primer aspecte important que ens hem tingut que plantejar l'equip deganal i els professors del Centre ha estat escollir el curs que considerem adient per dur a termini aquest projecte pilot. En aquest sentit hem considerat adequat presentar – pel que fa a la llicenciatura en Biologia - un projecte d'innovació educativa referit al **segon curs del primer cicle** de la llicenciatura en tractar-se del curs més bàsic la docència del qual depèn completament de Departaments adscrits al Centre amb la facilitat de coordinació i complementació que comporta. D'altra banda, els Departaments – i professors del mateixos- implicats en aquesta docència han estat molt receptius a la proposta, la qual no sols han recolzat aprovant-la en Consell de Departament, sinó que a més a més han manifestat el seu interès i disposició a treballar per tal d'adaptar i coordinar els continguts de les diferents matèries, fent camí cap a la no molt llunyana reforma del Pla d'Estudis i apostant per una experiència pilot **consolidable i ampliable en els propers cursos** en mesura de les possibilitats.

II. ADAPTACIÓ DEL PROJECTE A LA NORMATIVA VIGENT I ALS CONDICIONAMENTS DE LA LLICENCIATURA

Un aspecte important a tenir sempre present en aquesta experiència pilot és el fet ineludible de que els alumnes han d'estar matriculats dintre d'un context administratiu que correspon a l'estructura d'assignatures i crèdits contemplats en el vigent Pla d'Estudis. En aquest sentit considerem convenient, almenys mentre no estiga més perfilada l'estructura del nou Pla, dur a terme una translació proporcional dels actuals crèdits troncal i obligatoris als crèdits ECTS, **amb un total de 60 crèdits ECTS que representen un volum total de treball de 1500 hores distribuïdes al llarg de 37,5 setmanes.**

D'altra banda, l'actual càrrega docent del P.D.I. adscrit als diferents Departament involucrats en la docència d'aquestes assignatures, que en principi no es veurà recolzada amb nou professorat, junt a la relativa mancança d'aules de tot tipus i fonamentalment de laboratoris docents ha

fet que ens plantegem la transformació d'un dels actuals grups docents en el grup pilot. Per tant, el total de grups de segon oferts el curs 2003-2004 continuarà sent de quatre amb la qual cosa –sent evident que el grup pilot ha d'ésser d'un nombre reduït d'estudiants- els tres grups restants hauran d'assumir aquesta diferència. La reducció experimentada en el nombre d'alumnes admesos en la llicenciatura els últims cursos ens permetrà poder oferir aquest grup pilot sense que la capacitat dels altres tres grups es veja desbordada.

Considerem convenient, en vistes a una millor organització i coordinació de l'experiència pilot, **dur a terme aquesta únicament amb les assignatures troncal i obligatòries** que figuren al segon curs de la llicenciatura en Biologia. Així mateix, mentre l'estructura del nou Pla d'Estudis no estiga més perfilada, i tenint en compte que l'alumne es matricula d'una determinada quantitat de crèdits corresponents a cada assignatura, hem considerat convenient distribuir el volum de treball al seu càrrec (60 crèdits ECTS amb un equivalent de 1500 hores aproximadament) proporcionalment als crèdits que actualment presenten cada una de les diferents assignatures que figuren en el segon curs de la llicenciatura. Aquesta distribució queda con segueix:

ASSIGNATURA	CRÈDITS EN PLA 2000	HORES DE TREBALL
<i>INT. A LA TEORIA DE L'EVOLUCIÓ</i>	4,5 crèdits	115 hores
<i>BOTÀNICA</i>	9,0 crèdits	225 hores
<i>CITOLOGIA I HISTOLOGIA</i>	9,0 crèdits	225 hores
<i>ZOOLOGIA</i>	9,0 crèdits	225 hores
<i>GENÈTICA</i>	10,5 crèdits	263 hores

Pel que fa a les assignatures optatives, l'alumne les cursarà dintre de l'oferta general d'optatives de segon curs, junt als companys matriculats en la resta de grups. A l'efecte es contemplarà una completa compatibilitat d'horaris i programació docent entre aquestes assignatures optatives i les assignatures incloses en l'experiència pilot. Cal remarcar que el volum de treball corresponent a les assignatures optatives ha estat contemplat en la distribució global de treball de manera que als dotze crèdits d'optativitat que l'alumne ha de cursar en aquest nivell se'ls ha assignat un volum de treball per part de l'alumne equivalent a 300 hores.

Altre aspecte a considerar és el de la lliure elecció. L'alumne matriculat en el grup pilot podrà cursar la lliure elecció dintre de la oferta que de la mateixa faça la Universitat. Tot i això, considerem altament interessant la possibilitat d'ofertar grups de lliure elecció orientats a informar a l'alumne sobre tot allò que significa la Convergència Europea del Estudis Superiors, especialment en allò en que es puga veure afectat directament, i la possibilitat d'ofertar, així mateix, cursos orientats a dotar l'alumne de les metodologies adients per a poder convertir-se en protagonista fonamental del seu aprenentatge: tècniques d'estudi, tècniques per a la correcta expressió oral i escrita, tècniques de treball en grup, tècniques de recerca bibliogràfica, etc

Un últim, i no per això menys important, aspecte a considerar en aquest projecte pilot és el perfil de l'alumne que hauria de participar en ell. Considerem molt convenient que, almenys per a aquesta primera experiència, els alumnes que hi participen ho puguin fer el més còmoda i activament possible per la qual cosa considerem molt important que es tracte d'alumnes matriculats únicament en segon curs de la llicenciatura i que mostren una predisposició a participar en el projecte. En aquest sentit, anem a dur a terme al llarg del darrer trimestre lectiu una sèrie de **reunions amb els alumnes de primer i segon per a presentar el projecte a**

l'objecte d'incentivar la seua participació i poder fer una preselecció dels mateixos.

III. ESTRUCTURA DEL GRUP PILOT

El grup pilot vindria dimensionat pels següents paràmetres:

CAPACITAT DEL GRUP: 48 alumnes

NOMBRE DE SUBGRUPS PRÀCTICS: 3 subgrups

VOLUM DE TREBALL DEL ALUMNE: aprox. 1.500 hores

SETMANES DEL CURS: 37,5 setmanes

HORES/SETMANA: 40 hores

CRÈDITS/CURS: 60 crèdits ECTS

CRÈDITS/SETMANA: 1,6 crèdits ECTS

HORES/CRÈDIT: 25 hores

IV. RECURSOS NECESSARIS

A cap de nosaltres se'ns escapa que la posada en marxa d'una experiència d'aquestes característiques necessita d'un ampli període de debat i reflexió així com de la participació de tota la comunitat docent (P.D.I., P.A.S. i estudiants). Tot i que aquesta tasca ja ha estat encetada al nostre Centre, i per tant són i seran objecte d'una anàlisi continuada, des del grup de professors que estem promovent aquest projecte hem observat la necessitat de cobrir determinades necessitats, fonamentalment de tipus docent, per a poder dur a bon terme aquest projecte. Sobre algunes d'aquestes necessitats ja hi ha un compromís del Centre, així, el grup disposarà per a impartir la docència d'un aula amb canó de projecció i ordinador connectat a la xarxa informàtica i d'una aula d'informàtica ja siga a temps complet o amb preferència horària a la fi de possibilitar no sols la

docència presencial que requereisca aquest tipus d'aula sinò també el treball que hauran de desenvolupar els alumnes.

Tot i això, creiem de tot punt necessari el compromís dels diferents Rectorats i Serveis de la Universitat –que per altra banda ens consta- a fi de facilitar -en la mesura possible- els mitjans necessaris per a dur a bon termini aquesta tasca.

En aquest sentit, la reflexió feta al si del grup de treball de la llicenciatura de Biologia ens du a plantejar una sèrie de necessitats docents que, **si bé la seua cobertura no és imprescindible per a l'execució del projecte pilot sol·licitat**, considerem haurien de ser tingudes en compte, seriosament analitzades, i mínimament cobertes per convocatòries d'ajuda especials o, almenys, amb cert grau de preferència dintre de les convocatòries d'ajuda a la docència de caràcter general.

En concret, les necessitats que, a hores d'ara, més clarament hem evidenciat i per tant **sol·licitem ens puguen ser cobertes en la mesura possible** es basen fonamentalment en dos aspectes:

1. Mesures de suport informàtic a la docència.

- L'accés el més ràpidament possible al programa WEB-CT, i la formació en el seu ús.
- La possibilitat de disposar d'un espai de disc dur en algun servidor de la Universitat on poder dipositar i compartir la informació pertinent.
- La possibilitat de disposar, per assignatura, d'almenys un ordinador/estació de treball per a ús exclusivament docent.
- L'adquisició de llicències del programa Adobe Acrobat, i altres, per a poder generar tota la informació necessària per a la tasca docent: creació de documents bibliogràfics, de bases de dades, de pàgines web, etc.
- La possibilitat de disposar d'aplicacions d'agenda compartida per a optimitzar i flexibilitzar la gestió del calendari acadèmic.

2. Mesures de suport bibliogràfic per als alumnes.

- Una ajuda institucional específica per a l'adquisició de material bibliogràfic de consulta per als estudiants.
- L'obtenció de llicències de les editorials per a la consulta de pàgines web o llibres disponibles en internet.

Per últim, sols ens queda agrair a l'Oficina de Convergència Europea i al Vicerectorat d'Estudis i Organització Acadèmica, la presa d'aquesta iniciativa la qual, amb l'esforç de tots, estem segurs ens serà de gran ajut en la preparació del repte que suposa la Convergència Europea dels Estudis Superiors.

EL GRUP DE TREBALL DE BIOLOGIA

A Burjassot, el 27 de març de 2003